

УДК 004.91:37.091.64-028.27(043.2)

СУЧАСНІ РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ СТВОРЕННЯ ЕЛЕКТРОННИХ НАВЧАЛЬНИХ ВИДАНЬ

Зелінська О. В.

*Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник — Матвійчук-Юдіна О. В., к.п.н., доц., доцент кафедри КММТ*

Анотація. *Питання використання електронних ресурсів є актуальним на сьогодні, зважаючи на впровадження дистанційного формату навчання для багатьох здобувачів освіти. Крім того сучасні електронні навчальні видання можуть містити в собі компоненти мультимедіа, що підвищує ефективність засвоєння знань. В дослідженні розглянуто перспективи створення та використання електронних навчальних видань, а також ситуацію із застосуванням електронних посібників в закладах освіти.*

Ключові слова: *електронні навчальні видання, електронні посібники, мультимедійні технології, освіта, інтерактивність, гіпертекст, Adobe Captivate.*

З розвитком видів інформаційних технологій на заміну друкованим прийшли електронні видання. Завдяки впровадженню електронних навчальних посібників в освітній процес, з'явилася можливість підвищити ефективність навчання та спростити пошук та доступ до інформації. В реаліях сьогодення питання використання електронних ресурсів є актуальним, зважаючи на умови дистанційного формату навчання.

Дослідивши інформаційні джерела визначено, що електронним навчальним посібником можна вважати [1] програмно-методичний навчальний комплекс, що відповідає типовій навчальній програмі і що забезпечує можливість студентові самостійно або за допомогою викладача освоїти учбовою курс або його розділ. Даний продукт створюється зі вбудованою структурою, словниками, можливістю пошуку.

Порівняно з друкованими виданнями, електронні видання мають ряд переваг в зручності використання та можливість включення елементів інтерактивності. Можна

виділити також можливість використання аудіо- та відеофайлів і [1] розвинений пошуковий механізм в межах електронного підручника, зокрема, при використанні гіпертекстового формату видання.

При використанні гіпертексту в електронних виданнях користувачі мають змогу відійти від лінійного способу подання матеріалу та самостійно керувати процесом видачі інформації. Для гіперпосилань у гіпермедіа системі може використовуватися не тільки текст, а й зображення.

Сучасні електронні підручники, комп'ютерні задачники, навчальні посібники, гіпертекстові інформаційно-довідкові системи — архіви, каталоги, довідники, енциклопедії, тестуючі та моделюючі програми-тренажери розробляються на основі мультимедійних технологій, які виникли на стику багатьох галузей знань. [2]

Крім того, сучасні електронні видання мають відповідати поставленим задачам, таким як: доступність, довговічність, раціональність, адаптивність та інтерактивність. Під доступністю мається на увазі доступність пошуку, отримання та взаємодії з ресурсом. Адаптивність включає в себе [3] можливість адаптації навчальних елементів до своїх цілей, переваг, знань і особливостей сприйняття і запам'ятовування матеріалу. Таким чином, електронні навчальні видання [3] повинні мати опції налаштування рівня засвоєння, форми викладу, типу навігації. Інтерактивний навчальний посібник повинен містити в собі контекстно залежну навігацію (наявність гіперпосилань), можливості маніпуляцій з елементами, взаємообмін інформацією між ресурсом та користувачем. Також наразі можливе використання засобів віртуальної реальності при створенні електронних видань.

Для створення електронного навчального видання, що відповідатиме сучасним потребам користувачів можна використовувати програму *Adobe Captivate*. Представлена програма дозволяє створювати електронні навчальні видання у форматі гіпермедіа.

З точки зору оформлення матеріалу *Adobe Captivate 5.5* дозволяє розміщувати на слайдах різноманітні вбудовані стандартні об'єкти (текстові, навігаційні, керівні, анімаційні, інформаційні) та готові зовнішні (текст, зображення, відео, анімація, аудіо). Також можна зробити [3] власними засобами запис відео (захоплення екрана), звуку, а також вибіркового слайдового запису екрана за реакцією на дії мишкою і клавіатурою з автоматичним формуванням пояснювальних блоків. До всіх об'єктів можуть бути застосовані різні ефекти і проведено їх детальне налагодження.

Adobe Captivate 5.5 містить різноманітні засоби для інтерактивної перевірки знань за допомогою тестів із запропонованого набору типів чи типів, створених викладачем. Вбудовані засоби дають також змогу створювати різні інтерактивні вправи, завдання, навчальні ігри, які реагують на результати розумової діяльності під час роботи з ними. [3]

На сьогоднішній день в Україні освітня сфера розвивається, що показує збільшення рівня застосування мультимедійних засобів навчання та використання електронних навчальних видань. Частина електронних посібників затверджена

Міністерством освіти і науки України та навіть рекомендована для використання в закладах освіти.

Висновок. Таким чином в подальшому вбачається перспектива популяризації електронних навчальних видань та широке їх застосування для ефективного засвоєння навчального матеріалу, кращої взаємодії зі здобувачами освіти. Також в подальшому можливе вдосконалення технологій створення електронних навчальних видань.

СПИСОК ІНФОРМАЦІЙНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Лобода С.М. Технологія створення електронного навчального посібника. Лекція 7. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://er.nau.edu.ua/bitstream/NAU/42711/8/%D0%9B%D0%B5%D0%BA%D1%86%D1%96%D1%8F%207.pdf>

2. Грищенко Т.Г., Нікітенко О.М., Дейнеко Ж.В. Створення електронних підручників засобами видавничої системи Latex [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://openarchive.nure.ua/bitstream/document/17175/1/GrNikitDeineko.pdf>

3. Анохін В.М. вимоги до сучасних електронних навчальних видань і можливості їх реалізації у середовищі Adobe Captivate [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2017/jun/3139/14-anokhin-71-76.pdf>